

Bæredygtig finansiering og den politiske rammesætning

Anders Rasmussen og Kenneth Kjeldgaard

SEGES Innovation, Strategi & Vækst

Hovedkonklusion

Med vedtagelse af CSRD og ESRS kan landbrugsvirksomheder se frem til øget rapportering på bæredygtighed. Store landbrugsvirksomheder bliver direkte omfattet, mens mindre omfattes indirekte. Rapportering kan blive nødvendig for bæredygtig finansiering.

Sammendrag

Siden 2018 har børsnoterede virksomheder og andre store virksomheder (regnskabsklasse C og D) være omfattet af EU's lovgivning om "Non-Financial Reporting Directive" (NFRD), der pålægger virksomhederne at rapportere på ESG forhold. Det er blandt andet implementeret nationalt i Årsregnskabsloven §99 a-b og 107d.

Den 28. november 2022 vedtog Rådet for den Europæiske Union et nyt direktiv "Corporate Sustainability Reporting Directive" (CSRD), som erstatter NFRD og udvider omfanget af virksomheder, der skal rapportere på bæredygtighed.

Fremadrettet skal rapporteringen overholde retningslinjerne i European Sustainability Reporting Standards (ESRS), som er delegeret retsakter og kommer til at gælde i alle EU-medlemsstater.

Med vedtagelse af CSRD og ESRS kan landbrugsvirksomheder se frem til øget rapportering på bæredygtighed. Store landbrugsvirksomheder med mere end 250 ansatte, omsætning over 40 mio. euro eller en samlet balance over 20 mio. euro er direkte omfattet, mens mindre landbrugsvirksomheder indirekte bliver ramt, da de kommer til at understøtte den bæredygtige rapportering i værdikæden og/eller den finansielle sektor.

Rammerne i den nye bæredygtighedsrapportering gør, at långivere og andelsselskaber er afhængige af, at landbrugsvirksomhederne kan dokumentere, at de er bæredygtige og er i gang med en bæredygtig udvikling. Det kræver høj kvalitets data, som landbruget bør kunne levere i samarbejde med værdikæden, som fortrinsvis er egne andelsselskaber.

For di værdikæden i store træk er underlagt samme rapporteringsregime, kan andelsselskaberne – foruden at være en driver i den bæredygtige udvikling – også blive en vigtig kilde til at sikre registrering og dataopsamling, som landbrugsvirksomheden kan videregive til den finansielle sektor. Forudsat at landbrugsvirksomheden har en robust økonomi, er bæredygtig og er i gang med en bæredygtig udvikling, kan det være med til at sikre adgang til finansiering for den enkelte landbrugs-virksomhed.

Baggrund

Det politiske landskab for bæredygtig finansiering har stor betydning for landbruget, og det udvikler sig løbende. I EU arbejdes der med at færdiggøre en taksonomi for bæredygtige økonomiske aktiviteter, og rapporteringskrav til virksomheder, herunder landbruget.

Bæredygtig finansiering og EU-taksonomien blev i nærværende projekt undersøgt i første projekt år (2021), gennem en række notater og artikler. Efterhånden som lovgivningsarbejdet skrider frem i EU, bringes nye perspektiver og nuancer i spil, som er væsentlige at belyse for aktører inden for landbruget.

Formålet med dette notat er at redegøre for den aktuelle status, for så vidt angår de forskellige politiske rammesætninger for landbrugets adgang til bæredygtig finansiering, herunder hvilke udfordringer og muligheder det forventes at få for landbruget. Derudover at redegøre i kort format for den historiske udvikling inden for de politiske rammer og ambitioner om bæredygtig udvikling.

Materialer og metoder

Det metodiske grundlag for nærværende notat der er udarbejdet som deskresearch, er en semi-struktureret litteratursøgning med udgangspunkt i allerede kendte kilder, som er nærstuderet tidligere i regi af projektet.

Det primære formål med notatet er at redegøre for en opdateret status på EU politisk arbejde inden for temaet bæredygtig finansiering. Derudover er der anvendt materiale fra tidligere projekter udarbejdet af SEGES Innovation, herunder notater og præsentationer fra projektet *Vækst med bæredygtighed* (2018) og *Bæredygtig Finansiering og landmandens ledelse af en bæredygtig udvikling* (2021).

Bæredygtig udvikling

Fundamentet til bæredygtig udvikling startede for alvor med Brundtland-kommissionens rapport om miljø og udvikling, **Vores fælles fremtid** fra 1987, hvor der for første gang optrådte en definition på bæredygtighed:

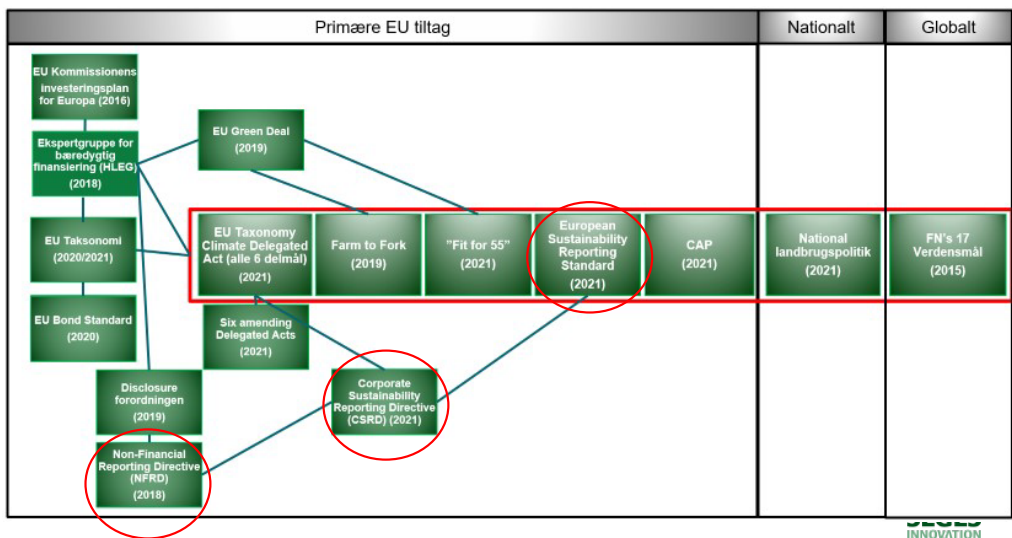
”En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende behov, uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare.”

Rapporten medførte, at FN satte fokus på bæredygtig udvikling, hvilket blandt andet har resulteret i FN's 17 verdensmål og iværksat forskellige politiske tiltag over hele verden.

Notatet [*Bæredygtig finansiering i fremtiden – et overblik over påvirkning og udvikling*](#) giver en kronologisk gennemgang af tiltag og påvirkning af den bæredygtige udvikling fra 2015 frem til 2021.

Herunder er en opdateret figur af myndigheder og organisationers tiltag og påvirkning af den bæredygtige udvikling.

Figur 1: Myndigheder og organisationers tiltag og påvirkning af bæredygtige udvikling.

Kilde: Egen tilvirkning

Som figuren viser påvirkes den bæredygtige udvikling af mange elementer og lovgivning, som hver især har til formål at drive den bæredygtige udvikling fremad imod ønskede politiske mål.

Frem til 2021 har fokus været at opstille mål og krav (de vigtigste for landbruget er illustreret ved den firkantede markering i figur 1). Selvom EU Taksonomien endnu ikke er på plads, så har EU i 2022 arbejdet videre med at fastsætte vilkår for fremtidig rapportering af bæredygtig udvikling (illustreret ved de runde markeringer i figur 1). Formålet med rapporteringen er, at virksomhederne skal dokumentere, at de er bæredygtige og i gang med en bæredygtig udvikling.

Fremtidige rapportering af bæredygtig udvikling

Vilkår for den fremtidige rapportering tager afsæt i Non-Financial Reporting Directive (NFRD) fra 2018, hvori store virksomheder fra 2018 er forpligtiget til at rapportere ESG (miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige) nøgletal. I Danmark blev NFRD implementeret i årsregnskabsloven §99a og gælder for virksomheder over 250 ansatte.¹

I 2021 vedtog EU-Kommissionen yderligere tiltag med udkastet til Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), som endelig blev vedtaget den 28. november 2022. CSRD erstatter NFRD og udvider kravene til rapportering.

Herunder er en oversigtstabel over nuværende og fremtidige krav til rapportering.

¹ [Det nye EU-direktiv om bæredygtighedsrapportering | CSR.dk](#)

Tabel 1: NFRD og CSRD rapportering

	NFRD	CSRD
Ikrafttrædelse	Siden 2018	Regnskabsåret 2024 og frem
Hvem er omfattet?	Børsnoteret virksomheder Virksomheder med mere end 500 ansatte Banker og forsikringselskaber	2024: Virksomheder under NFRD 2025: Virksomheder som opfylder en af: Over 250 medarbejdere Over 40 mio. Euro i omsætning Over 20 mio. Euro i samlede aktiver 2026: Børsnoteret SMV virksomheder, små og ikke-komplekse kreditinstitutter og captive forsikringselskaber.
Hvad skal rapporteres?	Politik, materialisering af politik, risici og KPI'er for følgende: Miljø og klimabeskyttelse Socialt ansvar og personaletrivsel Antikorruption Diversitet på alder, køn og uddannelse	Samme som NFRD og derudover: Hvilke risici bærer virksomheden som følge af klimaforandringer Hvordan påvirker virksomheden samfundet, miljøet og klimaet

Kilde: Egen tilvirkning ud fra [Hvem skal rapportere om bæredygtighed? \(holstebro.dk\)](https://www.holstebro.dk) og [Sustainable economy: Parliament adopts new reporting rules for multinationals | News | European Parliament \(europa.eu\)](https://www.european-council.europa.eu/press-releases/infographic/2023/06/sustainable-economy-parliament-adopts-new-reporting-rules-for-multinationals)

CRSD-kravene til rapportering er mere omfattende og forpligter virksomhederne til at rapportere mere dybdegående på miljø og klimabeskyttelse, socialt ansvar samt ansvarlig selskabsledelse (ESG). For at opnå ensartethed skal bæredygtighedsrapporteringen baseres på en fælles europæisk rapporteringsstandard, European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

ESRS er delegeret retsakter, og standarderne kommer til at gælde i EU-medlemsstater for alle virksomheder omfattet af CRSD.

Figur 2 viser udkastet til ESRS-standarder.

Figur 2: Udkast til ESRS-standarder

Sector-agnostic layer	Cross-cutting standards	ESRS 1 General provisions	ESRS 2 Strategy and business model	ESRS 3 Sustainability governance and organisation	ESRS 4 Sustainability material impacts, risks and opportunities	ESRS 5 Definitions for policies, targets, action plans and resources	
	Topical standards	Environment	ESRS E1 Climate change	ESRS S1 Own workforce – general	Governance		
		ESRS E2 Pollution	ESRS S2 Own workforce – working conditions	ESRS G1 Governance, risk management and internal control			
ESRS E3 Water & marine resources		ESRS S3 Own workforce – equal opportunities	ESRS G2 Products and services, management and quality of relationships with business partners				
ESRS E4 Biodiversity & ecosystems		ESRS S4 Own workforce – other work-related rights	ESRS G3 Responsible business practices				
ESRS E5 Circular economy		ESRS S5 Workers in the value chain					
		ESRS S6 Affected communities					
		ESRS S7 Consumers / end-users					
Sector-specific layer	ESRS SEC1 Sector classification 40 sector standards to be drafted in stage 2						
ESRS P1 Sustainability statements							
Conceptual Guidelines*	ESRG 1 Double materiality	ESRG 2 Characteristics of information quality	ESRG 3 Time horizons	ESRG 4 Boundaries and levels of reporting	ESRG 5 EU and international alignment	ESRG 6 Connectivity	

* Not part of standards, conceptual guidelines can be used as non-authoritative reference for the implementation of the standards
Opracowanie MATERIALITY na podstawie dokumentów EFRAG

Kilde: [esrs_architecture.pdf \(materiality.pl\)](https://www.materiality.pl/efrag/esrs-architecture.pdf)

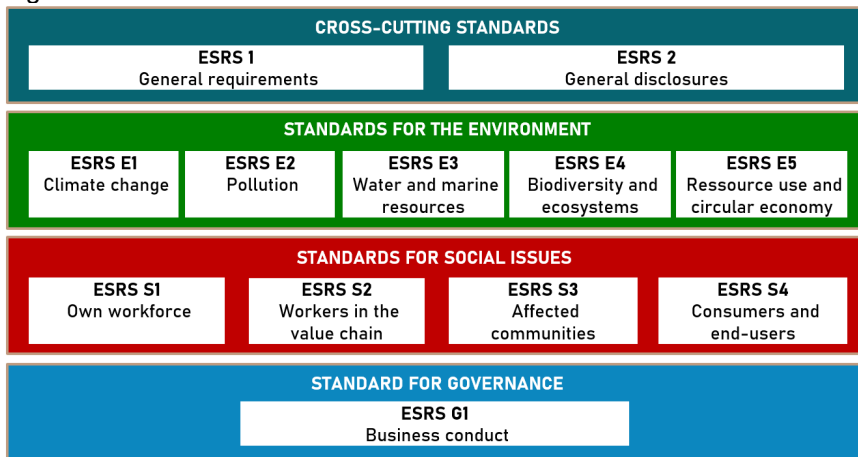
Udkastet til ESRS indeholder et sæt standarder, som i store træk kan opdeles i to hovedområder:

1. Cross-cutting standards er tværgående områder, som stiller krav til opbygning af rapportering og beskrivelse af virksomhedens strategi, mål, målopnåelse og værdikæder samt definition af væsentlighed.
2. Topical standards omfatter standarder til beskrivelse af virksomhedens miljø- (E), social- (S) og ledelsesmæssige (G) forhold.

Indtil videre er der offentliggjort udkast til 12 sæt standarder, hvis formål er at samle og beskrive rapporteringen af Cross-cutting og Topical standards. Derudover er der udgivet et udkast til [Sector classification standard, SEC1](#).

Figur 3 viser et overblik over de 12 standarder, hvor de 5 oprindelige cross-cutting standards er reduceret til 2, og standarderne for sociale forhold og ledelse er reduceret fra hhv. 7 og 3 til 4 og 1. Miljøstandarderne er uændret, da de er identiske med miljømålene i EU-Taksonomien.

Figur 3: ESRS-standarder

Kilde: Søren Bisp, SEGES

Generelt er der en tæt sammenhæng mellem de hidtidige tiltag fra EU og ESRS. Udformningen af de 12 European Sustainability Reporting Standards baseres dels på EU's politisk og videnskabeligt baserede mål for, hvordan den europæiske union skal udvikle sig, dels på en række udbredte og anerkendte standarder og tilgange.

Figur 4 viser de vigtigste referencer for ESRS

Figur 4: ESRS-referencer

Kilde: Søren Bisp, SEGES

Planen er, at brug af allerede kendte standarder gerne skal lette transformationen og rapportering af bæredygtig udvikling.

Hvordan påvirkes landbrugsvirksomheden?

Med vedtagelse af CSRD og ESRS kan landbrugsvirksomheder se frem til øget rapportering på bæredygtighed. Store landbrugsvirksomheder med mere end 250 ansatte, omsætning over 40 mio. euro eller en samlet balance over 20 mio. euro er direkte omfattet. Mindre landbrugsvirksomheder omfattes indirekte, da de kommer til at understøtte den bæredygtige rapportering i enten værdikæden og/eller den finansielle sektor.

Store landbrugsvirksomheder kommer således til at rapportere ud fra CSRD og ESRS, som i stort omfang bygger på eksisterende standarder. Målet er herigennem at lette udførelsen og rapportering af den bæredygtige udvikling.

Mindre landbrugsvirksomheder kan i stedet se frem til at skulle indrapportere data til både den finansielle sektor men også de store andelsselskaber som begge er omfattet af den nye bæredygtighedsrapportering. Derfor er blandt andet Arla og Danish Crown allerede nu i gang med at indsamle data til rapportering på deres bæredygtige udvikling. Det samme er den finansielle sektor.

Uanset landbrugsvirksomhedens størrelse kommer de nye standarder for rapportering til at påvirke adgangen til bæredygtig finansiering, da alle i den finansielle sektor er omfattet. For små virksomheder kommer det i første omgang formentligt til at foregå ved udfyldelse af spørgeskemaer og indrapportering af klimadata. For store virksomheder vil det fremadrettet også ske ved aflevering af deres ESG rapportering.

Konklusion

Med vedtagelse af rammerne for ny bæredygtighedsrapportering vil både långivere og andelsselskaber være afhængige af, at landbrugsvirksomhederne kan dokumentere, at de er bæredygtige og er i gang med en bæredygtig udvikling. Det kræver høj kvalitets data, som landbruget bør kunne levere i samarbejde med værdikæden, som fortrinsvis er egne andelsselskaber.

For di værdikæden i store træk er underlagt samme rapporteringsregime, kan andelsselskaberne – foruden at være en driver i den bæredygtige udvikling – også blive en vigtig kilde til at sikre registrering og dataopsamling, som landbrugsvirksomheden kan videregive til den finansielle sektor. Forudsat at landbrugsvirksomheden har en robust økonomi, er bæredygtig og er i gang med en bæredygtig udvikling, kan det være med til at sikre adgang til finansiering for den enkelte landbrugsvirksomhed.

Referencer

CSR.dk, 2021, [Det nye EU-direktiv om bæredygtighedsrapportering | CSR.dk](#)

EFRAG, 2022, European Sustainability Reporting Standard SEC1 Sector classification standard, [Download \(efrag.org\)](#)

European Parliament, 2022, [Sustainable economy: Parliament adopts new reporting rules for multinationals | News | European Parliament \(europa.eu\)](#)

Holstebro Kommune, 2022, [Hvem skal rapportere om bæredygtighed? \(holstebro.dk\)](#)

Kjeldgaard, Kenneth, 2021: *Bæredygtig finansiering i fremtiden – et overblik over påvirkning og udvikling* - https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/public/4/d/f/notat_landbrugsgets_adgang_gron_finansiering.pdf

Materiality, 2022, Udkast til ESRS-standarder, [esrs_architecture.pdf \(materiality.pl\)](#)

Plesner, 2022: Nyt EU-direktiv om bæredygtighedsrapportering (CSRD) vedtaget; [Nyt EU-direktiv om bæredygtighedsrapportering \(CSRD\) vedtaget \(plesner.com\)](#)

SEGES Innovation

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.